

5. Програма «Зерно України – 2005-2010», яка затверджена наказом Міністерства аграрної політики України № 271 від 28.07.2004 р.
6. Комплексна галузева програма "Розвиток зерновиробництва в Україні до 2015 року", яка затверджена наказом Міністерства аграрної політики України № 757 / 101 від 23.10.2007 р.
7. Сайт Державної установи "Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України" – <http://smida.gov.ua>.

УДК 330.322.014

МАРТИНОВСЬКИЙ В.С., канд. екон. наук, ШИЯН Г.Г., магістр
Одеська національна академія харчових технологій

ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ УКРАЇНИ

У статті наведено результати досліджень інвестиційного клімату України. Визначено обсяг інвестицій, структуру іноземних інвестицій в економіку держави, причини низького рівня інвестиційної активності та шляхи покращення становища.

Ключові слова: інвестиції, іноземні інвестиції, інвестиційний клімат, інвестор, інвестиційна діяльність.

In the article have been presents the results of researches of investment climate in Ukraine. Also the volume of investments, foreign investments structure in the economy of the state, reason of low level of investment activity and ways of position improvement are determine here.

Keywords: investments, foreign investments, investment climate, investor, investment activities.

Вступ. Інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей (цінностями можуть бути: кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери; рухоме та нерухоме майно (будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності); майнові права інтелектуальної власності; сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих ("ноу-хау"); права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права; інші цінності), що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій [1].

Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в Україні залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежать соціально-економічна динаміка, ефективність залучення в світовий поділ праці, можливості модернізації на цій основі національної економіки [2].

Проблема інвестицій полягає у тому, що в Україні немає сприятливого інвестиційного клімату, як для іноземних інвесторів, так і для вітчизняних.

Постановка завдання. Основною метою цієї статті є визначення та аналіз інвестиційного клімату в Україні. На основі досліджень, які були проведені в ході даної роботи, зроблені висновки з визначенням шляхів подолання цієї проблеми. Теоретичний матеріал ґрунтується на основі Законів України, постанов Верховної Ради України з питань регулю-

вання інвестиційної, фінансово-кредитної політики, даних статистики України, а також робіт економістів.

Результати. З початку 2010 року на протязі 2-х кварталів спостерігається поступове відновлення позитивної динаміки економічного зростання. Так, за попередньою оцінкою Держкомстату у I кварталі 2010 року (до відповідного періоду 2009 року) зростання ВВП становило 4,9 відсотка, що підтверджує факт просування економіки України уперед на шляху до виходу з кризи.

Результати роботи промисловості за I півріччя 2010 року дозволяють позитивно оцінювати перспективи розвитку реального сектору економіки у поточному році, оскільки промисловий комплекс демонструє високі темпи зростання обсягів виробництва – 12%.

Закріплення позитивної динаміки у поточному році остаточно засвідчило вихід економіки України з фази рецесії та перехід до фази активного відновлення виробництва. Причинами поживлення виробництва стали не тільки покращення світової кон'юнктури, а і поступове покращення внутрішньої економічної ситуації.

У переробній промисловості позитивні результати розвитку продемонстрували як експорторієнтовані галузі: хімічна та нафтохімічна промисловість (на 21,4%) та металургійне виробництво (на 19,1%), так і галузі, орієнтовані на внутрішній ринок: оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів (на 12%), легка промисловість (на 7,5%), виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення (на 1,1%), харчова промисловість (на 0,8 %) [3].

Обсяги випуску промислової продукції галузі у 2010 р. порівняно з 2009 р. збільшились на 2,9%, у тому числі на підприємствах з виробництва олії та

жирів – на 6,0%, м'ясної промисловості – на 6,3%, виробництва напоїв – на 5,0%, кондитерської промисловості – 3,9%. Скоротились обсяги виробництва у тютюновій промисловості (на 10,4%), продукції у переробленні та консервуванні овочів та фруктів (на 6,1%), молочної промисловості (на 1,8%). За січень-листопад 2010 р. кількість прибуткових підприємств галузі склала 59,7% (за січень-листопад 2009 р. – 59,6%) [4].

Слід зазначити, що іноземне інвестування сьогодні в Україні є основним джерелом відновлення матеріально-технічної й технологічної бази, тому нарощування обсягів іноземних інвестицій, незважаючи на деякі ризики, пов'язані з ослабленням впливу держави на розвиток цього соціально важливого сектору економіки, стає передумовою прискореного розвитку галузі й забезпечення конкурентоспроможності продукції на світовому ринку.

Аналіз найвідоміших підходів до оцінки інвестиційної привабливості країн показує, що міжнародні агентства як основні параметри використовують макроекономічні показники, а саме: динаміку приросту і структури ВВП, стану платіжного балансу країни, фінансового ринку, обслуговування внутрішнього і зовнішнього боргу. Так, за версією Economist Intelligence Unit (EIU), Україна за показниками якості бізнес-середовища посідає 75 місце серед 82 країн, тому й надалі суттєво відстає від основних конкурентів за іноземні інвестиції на світовому ринку [5].

За 9 місяців 2010 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 3423,2 млн. дол. США прямих інвестицій. З країн ЄС надійшло 74,6% загального обсягу, з країн СНД – 14,4%. В той же час нерезидентами вилучено капіталу на 628,1 млн. дол. США.

Чистий приріст іноземного капіталу за січень-вересень 2010 р. склав 2546,7 млн. дол. США, що на 14,3% менше приросту у січні-вересні 2009 р.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, внесених в Україну, з початку 2010 року зріс на 6,4% і склав на 01.10.2010 р. 42511,9 млн. дол. США. На одного мешканця України припадає 926,7 дол. США прямих іноземних інвестицій.

За 9 місяців 2010 р. інвестиції надійшли зі 124 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, які формують понад 82% загального обсягу прямих інвестицій, входять Кіпр (22,5% від загального обсягу інвестування), Німеччина (16,5%), Нідерланди (9,6%), Російська Федерація (7,0%), Австрія (6,3%), Сполучене Королівство (5,4%), Франція (4,1%), Швеція (4,1%), Віргінські Британські острови (3,4%), США (2,9%).

Значний інтерес інвесторів викликають підприємства, що здійснюють фінансову діяльність, в яких акумульовано 33,2% від загального обсягу інвестицій. Інвестиційно привабливими залишаються підприємства торгівлі; ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (10,7% загального обсягу інвестування); організації, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду,

інжиніринг та надання послуг підприємцям (10,5%) [4].

На підприємствах промисловості зосереджено 32,3% загального обсягу інвестицій (у т.ч. на підприємствах переробної промисловості – 28,8%, добувної – 2,7%). Серед галузей переробної промисловості найбільші обсяги інвестицій зосереджені на підприємствах металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (14,0% від загального обсягу інвестицій), з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (4,4%), машинобудування (2,7%), хімічної та нафтохімічної промисловості (2,6%), з виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції (1,9%) [6].

Відсутність у першому кварталі 2010 року порядку державної реєстрації іноземних інвестицій у вигляді валютних цінностей унеможливила взагалі внесення прямої іноземної інвестиції в економіку України у грошовій формі. Водночас ця складова у структурі прямих іноземних інвестицій найбільша (90,7%).

Отже, серед основних причин низького рівня інвестиційної активності у першому півріччі 2010 року слід виокремити:

- відсутність порядку державної реєстрації іноземних інвестицій у вигляді валютних цінностей;
- наявність ризиків дестабілізації на валютному ринку;
- збереження складної ситуації у банківській сфері, зокрема недостатні обсяги довгострокового кредитування вітчизняної економіки;
- обмежені можливості доступу до фінансових ресурсів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках;
- незадовільна кон'юнктура зовнішнього ринку за традиційними товарними групами українського експорту;
- зниження рівня прибутковості українських підприємств;
- вузький спектр сфер інвестування по галузям для середніх інвесторів;
- обтяжливі регуляторні процедури, зокрема: складність адміністрування податків, кількість та складність отримання дозволів, технічне регулювання (сертифікація та стандартизація); перевірки органів державного нагляду.

Тому актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки [3].

Висновки. На даний час Україна знаходиться в тяжкому становищі щодо інвестиційної привабливості як для вітчизняних, так і для іноземних інвесторів. Цьому положенню сприяє нестабільність в областях економіки, політики, законодавчої бази тощо. Хоча в Україні існують всі передумови стосовно ефективної інвестиційної діяльності: вигідне географічне місце розташування, сприятливі кліматичні умови, дешева робоча сила та інше. Всі ці фактори повинні позитивно впливати на розвиток економіки і, в тому числі, на зростання інвестицій.

Для покращення становища в сфері інвестиційної діяльності в Україні необхідно вжити такі заходи:

- сформуванню стабільну нормативно - правову базу, яка б сприяла покращенню інвестиційного клімату в Україні;
- впровадити заходи по зменшенню корупції на містах;
- забезпечити стійку банківську систему в Україні, що сприяла б активізації інвестиційної діяльності з боку вітчизняних інвесторів в Україні;
- забезпечити стимулювання щодо збільшення інвестицій у пріоритетні галузі економіки;

- забезпечити залучення іноземних інвестицій за допомогою додаткових пільг та знижених процентних ставок у банках;

- вести політику впровадження інноваційних розробок та вдосконалення, модернізації обладнання на виробництві з метою зменшення витрат і збільшення обсягу продукції;

- забезпечити підтримку для вітчизняного товаровиробника з метою збільшення його конкурентоспроможності на ринку товарів і послуг.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 10.12.1991 р.
2. [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Marrch/12.htm>
3. [Електронний ресурс] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – Режим доступу до статті : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=36525
4. [Електронний ресурс] // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – Режим доступу до статті : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/article/info_boxes?art_id=38501&cat_id=38506
5. Брукінг Е. Інвестиційний потенціал: ключ до успіху у новому тисячолітті / Е. Брукінг / Питер. – 2007. - 150 с.
6. [Електронний ресурс] / Заварська О. О., Волошенко Н. А., Уманська А. А. – Режим доступу до статті : http://www.rusnauka.com/1_NIO_2011/Economics/77977.doc.htm
7. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

УДК 005. 591.6 : 664

МИРОНЮК Т. І., канд. екон. наук, асистент, ЯРОВЕНКО Т. М., магістр

НЕОБХІДНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

У статті визначена необхідність інноваційної діяльності у харчовій промисловості, досліджено інноваційне середовище країни, з'ясовані проблеми впровадження інновацій та наведені рекомендації щодо їх вирішення.

Ключові слова: харчова промисловість, інноваційна діяльність підприємства, конкурентоспроможність підприємства, джерело фінансування, технологічні інновації.

In the article have been investigated certainly needs of innovation activity in the food industry and, the innovation environment of the country. There also have been founded out problems of innovations introduction and presented recommendations to solve them.

Keywords: food industry, enterprise innovation activity, competitiveness of enterprise, source of funding, technological innovations.

Вступ. Харчова промисловість являє собою сукупність галузей, що складаються з різнопрофільних підприємств, які об'єднуються, з одного боку, технологічними та господарськими взаєминами, з іншого – зв'язком із сільським господарством, торгівлею і т.д. Від ефективності роботи харчової промисловості багато в чому залежить вирішення завдання забезпечення населення високоякісними продуктами харчування. Тому, одним з наважливіших напрямів є впровадження прогресивних технологій, розробка нових продуктів та організаційних рішень, оскільки інноваційні процеси є основою економічного розвитку, визначають успіх діяльності, забезпечують виживання і фінансову стабілізацію підприємств.

Для підприємства інновації – це ключ до

ефективного функціонування. Адже головна мета підприємства полягає в отриманні максимального прибутку. Саме інноваційні процеси, що проходять на підприємствах, покликані як максимізувати доходи, так і мінімізувати витрати [3].

Під інноваційним процесом слід розуміти не лише впровадження інновацій у виробництво, а й сукупність здійснюваних у просторі і часі якісно нових змін, які носять назву процесів впровадження нової техніки. Тобто, по суті, це впровадження результатів наукових досліджень, що реалізуються вперше, результати прикладних розробок, які вміщують винаходи та інші наукові досягнення, нові або вдосконалені процеси виробництва, способи організації виробництва і праці, що забезпечують підвищення техніко-економічних показників